

eischen, had den Christenen vaak veel hoofdbrekens gekost. In hoofdzaak had men haar beantwoording gezocht òf door te betoogen, dat de gewijde schrijvers opzettelijk in eenvoudigen stijl hadden geschreven om door allen verstaan te kunnen worden en om niet door schoonen schijn, maar door innerlijke kracht te overreden, òf doordat men poogde aan te toonen, dat de Heilige Schrift wel degelijk aan de stilistische eischen voldeed⁶⁸). Augustinus sluit zich bij deze laatste opvatting aan, maar is met haar alleen niet tevreden. „Evenals,” zoo zegt hij, „er een welsprekendheid is, die meer den jeugdigen leeftijd en een die den ouderdom past, en men haar geen welsprekendheid meer kan noemen, wanneer ze niet overeenstemt met den persoon van den welsprekende, zoo is er ook een eloquentie, die past aan mannen, die het hoogste gezag waardig, ja die geheel en al goddelijk zijn. Met deze welsprekendheid hebben zij gesproken; hun past geen andere, noch de hunne aan anderen”⁶⁹). Augustinus stelt dus de Heilige Schrift afzonderlijk: haar eloquentie is een andere dan die der profane geschriften. Dat wil niet zeggen, dat zij de schoonheden der profane rhetorica zou missen: integendeel die vertoont ze alle, maar de schrijvers der Heilige Schriften hebben de gewone welsprekendheid zoo aangewend bij hun eigen eloquentie, dat ze aan hun geschriften niet ontbreekt, maar ook niet op den voorgrond treedt, of liever zij hebben zich niet gericht naar de voorschriften der rhetorica, maar omgekeerd heeft hun welsprekendheid hun wijsheid gevolgd. Er is bij hen dus een natuurlijke eloquentie, die niet als bij de profane schrijvers de leiding heeft, maar geleid wordt door de wijsheid⁷⁰). Om dit alles door voorbeelden aan te toonen geeft Augustinus dan een technisch-rhetorische analyse van eenige plaatsen uit de brieven van Paulus en, om den schijn te vermijden, dat hij met opzet dezen bestudeerden schrijver kiest, ook van een passage uit het boek van den veeherder Amos, in de vertaling van Hieronymus⁷¹).

Voor de practijk trekt Augustinus uit dit alles niet de conclusie, die men, lettend op de controvers inzake de literaire waardeering der Heilige Schrift, zou verwachten, n.l. deze, dat, waar de gewijde schrijvers het voorbeeld geven, de Christenen hen in rhetorischen spreek- en schrijfrant moeten volgen: integendeel, uitdrukkelijk wijst hij er op, dat ze in de